SKALICKÝ PRESS

ZDARMA | VYDÁVA MESTO SKALICA | NOVEMBER 11/2018

„Anjelský“ koncert

Už sa stalo tradíciou, že počas roka sa v jezuitskom kostole niekoľkokrát predstavia britské spevácke či hudobné telesá. V nedeľu 21. októbra to bol už tretí takýto koncert v tomto roku. Tentoraz sa v Skalici predstavili členky ženského speváckeho zboru Village voices choir. Príjemným spestrením programu bolo vystúpenie skalických Spjevúl, dievčenského súboru pri ZUŠ dr. J. Blaha pod vedením Miroslava Buzrlu.

Hádam to príliš nepreženieme, keď povieme, že spoločný koncert britského speváckeho zboru a Spjevúl bol taký ... anjelský. Tradičné, moderné i cirkevné piesne zboru boli skvelým spôsobom doplnené o nádherný súzvuk hlasov našich dievčat, čo ocenilo početné publikum. A na záver prišlo prekvapenie. Pieseň Tancuj, tancuj, vykrúcaj, ktorú si zaspievali členky zboru i Spjevule. A nasledoval standing ovation.

Deň otvorených búd

Deviatemu Dňu otvorených búd na Vínnej ceste Záhorie neprialo počasie. Prvýkrát, odkedy sa toto podujatie koná. Možno aj pár jednotlivcov dážď odradil, ale môžeme predpokladať, že takmer všetci tí, ktorí si kúpili lístok, ochutnávanie vín absolvovali. A boli spokojní. Pripravené boli pre nich nielen desiatky vzoriek vín, ale tiež kyvadlová doprava, občerstvenie a sprievodný program. V tomto roku bolo pre návštevníkov pripravených 66 búd a v nich vína najrôznejších značiek a ročníkov. Je jasné, že k dobrému vínu nevyhnutne patrí aj dobrá hudba. A tá znela na mnohých miestach. Dážď – nedážď, búdy boli plné a nálada výborná.

Podujatia k storočnici 1918-2018 (strana 6)

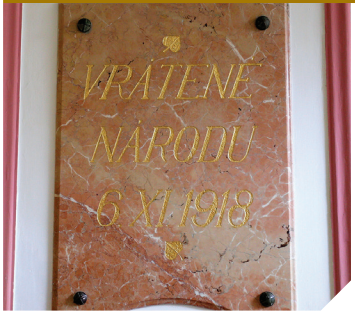

Úspešné skalické atlétky (strana 11)

Príchod Československej dočasnej vlády na Slovensko do Skalice

Mesto Skalica si v novembri 2018 s hrdosťou pripomína 100. výročie príchodu a pôsobenia Československej Dočasnej vlády pre Slovensko, prvej slovenskej vlády v histórii slovenského národa.

6. november 1918 patrí k slávnym dňom v dejinách slovenského národa. Je vonkajším symbolom dvoch veľkých historických udalostí. Na jednej strane hlása, že sa realizovali všetky kroky, smerujúce k oslobodeniu Slovenska, že sa rozpadlo staré Uhorsko, ktoré bolo po stáročia väzením národa; na druhej strane sa ním dokumentuje spojenie Čechov a Slovákov v novom spoločnom štáte. V tento deň prišli do Skalice štyria oficiálni predstavitelia, poverení Československým národným výborom v Prahe Vavro Šrobár, Pavel Blaho, Ivan Dérer, Anton Štefánek spolu s Kornelom Stodolom a Štefanom Janšákom, aby prevzali a viedli verejné veci nového štátu. Sprevádzaní boli oduševneným zástupom ľudí, ktorí sa k nim pridali v Hodoníne a v Holíči. Vstup predstaviteľov československej vlády, hoci len dočasnej, na pôdu Slovenska je dôležitým článkom v reťazi oslobodzovacích akcií.

Voľba Skalice za sídlo prvej slovenskej vlády nebola vecou náhody. Rozhodovali ohľady dopravné, bezprostredné susedstvo s Moravou, i jazyková blízkosť pohraničného obyvateľstva, ktorú neodstránilo ani tisícročné politické rozlúčenie. Na Záhorí a juhozápadnom Slovensku stál ľud svojím vzdelaním, jazykom i mentalitou bližšie k ideálom spoločného československého štátu než kdekoľvek inde. Pre mesto Skalica a jeho občanov mal 6. november ešte iný, zdanlivo lokálny, v skutočnosti však celonárodný význam. Uskutočnili sa všetky ideály, ktorých bolo mesto dovtedy nositeľom. Šiesty november nebol len sviatkom na ňom zúčastnených politických vodcov, ale celého západoslovenského národného kolektívu.

100
1918 • 2018

Zasadli volebné komisie

Pred blížiacimi sa komunálnymi voľbami sa 17. októbra vo veľkej zasadačke radnice prvýkrát stretli členovia volebných komisií. Privítal ich primátor Ľudovít Barát a potom sa uskutočnil sľub členov jednotlivých okrskov. Nasledovala voľba predsedov a podpredsedov a účastníci dostali prvé informácie ohľadom blížiacich sa komunálnych volieb. Nasledovať bude školenie predsedov, podpredsedov a zapisovateľov komisií v Senici. Pripomeňme, že komunálne voľby sa budú konať **v sobotu 10. novembra od 7. do 22. hodiny** v 11 okrskoch piatich volebných obvodov.

Seniori z Uherského Hradišťa v Skalici

18. októbra naše mesto navštívila skupina seniorov z družobného mesta Uherské Hradište. Vo veľkej zasadačke radnice ich prijal primátor Ľudovít Barát a venoval sa im aj viceprimátor Milan Roman. Hostia si najprv prezreli priestory radnice, potom bola pre nich pripravená prehliadka pamätihodností nášho mesta. V rámci pripraveného programu navštívili žrebčín v Kopčanoch a napokon absolvovali spoločnú večeru spojenú s ochutnávkou vín.

Športovo-relaxačný pobyt ZPMP

30. júna v rámci piateho ročníka charitatívneho podujatia Nadácie TA3 pod názvom „Káčer na bicykli" odovzdal viceprimátor Skalice Milan Roman nášmu občianskemu združeniu symbolický šek v hodnote 2.500 eur. Poskytnutý dar sme rozdelili na dve polovice, z ktorých jednu dostala členka nášho občianskeho združenia Eva Kubinská, matka ťažko postihnutého syna Davida na zľahčenie podmienok bývania. Druhú polovicu sme použili na športovo-relaxačný pobyt členov združenia v Zlatníckej Doline v dňoch 9.-12. októbra. Tento pobyt bol veľmi vydarený, počasie nám prialo, deti si zašportovali a rodičia oddýchli. Strávili sme skoro 4 dni v krásne vyfarbenej jesennej prírode, zbierali sme hríby, šípky, bylinky, absolvovali sme prechádzky.

Prišli nás navštíviť pracovníčky oddelenia sociálnej starostlivosti a zdravotníctva MsÚ Skalica i viceprimátor Milan Roman, ktorý je dlhoročným priateľom nášho občianskeho združenia, ako i jeho sponzorom.

Chceli by sme touto cestou poďakovať za poskytnutý finančný dar Nadácii TA3, jej správcovi Petrovi Káčerovi a taktiež chceme poďakovať majiteľom a personálu rekreačnej chaty AMOR, ktorí sa o nás vzorne starali.

A. Appelová

Prothermáci pomohli škole

Na webovej stránke Youtube si môžete nájsť video, na ktorom partia mužov i žien pracuje v areáli ZŠ Strážnická. O čom je? O skupine ľudí, ktorých spája jeden zamestnávateľ – skalický Protherm production. A táto partia sa rozhodla, že svoj voľný čas venuje v prospech detí a pedagógov ZŠ Strážnická. Konkrétne, že im pomôžu rekonštruovať športové ihrisko. Stalo sa, ihrisko sa dokončilo a v utorok 2. októbra jeho bránu slávnostne prestrihnutím pásky otvorili riaditeľka školy Eva Hanzalíková, primátor Ľudovít Barát, viceprimátor Milan Roman a človek, s ktorým to riaditeľka školy všetko do detailu pripravila, riaditeľ spoločnosti Protherm Production Skalica Peter Kuba. Aktivitou „Prothermákov" tak vzniklo toto dielo, ako prvá lastovička v areáli, ktorý bol dlhé roky zanedbávaný. Už teraz je vidno, že sa pripravuje výstavba multifunkčného ihriska a v pláne sú ďalšie projekty.

Opravujú sa chodníky

V druhej polovici októbra sa začala rekonštrukcia chodníkov na sídlisku Veľké trávniky. Konkrétne na uliciach Záhradná 1-12 a Pelíškova 13-20. Je to začiatok ďalšej etapy rekonštrukcie chodníkov, ktorá nadväzuje na prvú (sídl. Pod Hájkom) a druhú (sídl. L. Svobodu a časť ul. Clementisova). Z dôvodu rekonštrukcie chodníkov si dovoľujeme obyvateľov sídliska požiadať o trpezlivosť, toleranciu a dodržiavanie dočasného dopravného značenia až do ukončenia realizácie rekonštrukcie.

OKTÓBER – MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

Oceňovanie seniorov

Predškoláci Materskej školy Skalica, pracoviska Pri potoku pod vedením pani učiteľky Dominiky Dujsíkovej a v sprievode učiteľky ZUŠ dr. Janka Blaha v Skalici Márie Kunákovej, privítali zástupcov miestnych organizácií Jednoty dôchodcov z celého okresu. V pondelok 1. októbra sa v Mestskom centre sociálnych služieb konalo pravidelné podujatie - zasadnutie predsedníctva okresnej organizácie Jednoty dôchodcov. Účastníkov privítal predseda okresnej organizácie Jednoty dôchodcov Ľubomír Bollo a prihovoril sa aj primátor Skalice Ľudovít Barát. Obaja potom odovzdali za dlhoročnú prácu v miestnych organizáciách Jednoty dôchodcov ocenenie 19 seniorom z obcí okresu Skalica. V ďalšom bode programu informovala predsedníčka skalickej organizácie Jednoty dôchodcov Hana Hošková o aktivitách v tomto roku.

Najstarší jubilanti

Oddelenie sociálnej starostlivosti a zdravotníctva MsÚ Skalica a Mestské centrum sociálnych služieb pre seniorov jubilantov 80, 85, 90 a viac ročných pripravilo tradičné prijatie primátorom mesta. Uskutočnilo sa vo veľkej sále Domu kultúry. Pozvaných hostí vítali viceprimátor Milan Roman a predseda komisie pre sociálne veci, zdravotníctvo a bývanie Alexander Tóth. V príhovore jubilantom primátor poďakoval za ich dlhoročnú prácu pre mesto Skalica v uplynulých desaťročiach a poprial im veľa zdravia a radosť zo svojich blízkych. Za jubilantov sa za pozvanie poďakoval Jozef Otépka. Na podujatie bolo pozvaných celkom 127 jubilantov. Jubilantom prišli predstaviť niekoľko piesní a tancov Spjevule ze Skalice a členovia detského folklórneho súboru Skaličánek pri ZUŠ dr. Janka Blaha.

Jubilanti Jednoty

Mesiac úcty k starším pokračoval ďalším tradičným podujatím. Pripravila ho skalická Jednota dôchodcov. V Dome kultúry sa 9. októbra zišli jubilanti, ale i ďalší členovia jednoty. Predsedníčka Hana Hošková privítala, okrem seniorov, aj primátora Skalice Ľudovíta Baráta, ktorý osobne zavinšoval vyše päťdesiatim jubilantom klubu k ich „okrúhlinám“. V rámci kultúrneho programu predstavili členovia speváckeho zboru Urban.

Jubilanti do tretice

16. októbra v Mestskom centre sociálnych služieb - Štíbore predsedníčka Klubu dôchodcov Anna Hurbanová privítala v spoločenských priestoroch Štíbora na tradičnom podujatí v rámci mesiaca úcty k starším - stretnutia jubilantov, primátora Ľudovíta Baráta. Primátor zagratuloval tohtoročným jubilantom, ktorí sa zároveň zapísali do pamätnej knihy klubu. Po oficiálnej časti za začala zábava s dobrou hudbou, o čo sa ako vždy postaral tiež člen klubu Marián Mikúš.

To najlepšie od susedov

Týždeň od 8. do 12. októbra bolo Zariadenie pre seniorov plné chuti a vôní, niektorých nie príliš obvyklých. S názvom To najlepšie od susedov bol každý deň venovaný jednej z našich susedných krajín a najmä jej gastronómii. V pondelok to bola Česká republika, kde nemohla chýbať kulajda, vepřo-knedlo-zelo, chladená desina, ktorú osobne čapoval primátor Ľudovít Barát. Pridal sa aj skalický dekan Roman Stachovič a všetkým bolo tak ... *"hezky česky"*.

V utorok bolo na programe Poľsko a tu napríklad nemohli chýbať krowky. Ale nebolo to iba o jedle. Bolo aj domáce kino a životopisný film Pápež Ján Pavol II. Tretí deň bol venovaný Rakúsku. Servírovala sa viedenská roštenka, viedenská kávička a k tomu zneli ukážky tvorby hudobných velikánov Mozarta a Beethovena. A čo čakalo klientov vo štvrtok? Výborný maďarský guláš, zaujímavé čítanie, prezentácia maďarskej poézie a ukážok z kníh maďarských autorov. A napokon v piatok prišla na rad Ukrajina a výborný boršč a pirohy. A tiež kinofilm Čiara - o hraniciach, nielen tých na mape ale aj ľudských a morálnych.

Skvelý nápad priniesť klientom do zariadenia potešenie chuťových buniek, ale i duševných zážitkov mal veľkú pozitívnu odozvu. Po minuloročnom Týždni slovenskej kultúry a tohtoročnom putovaní za typickými jedlami okolitých krajín môžeme očakávať, že budúci rok zamestnanci opäť pripravia pre klientov nejaký zaujímavý týždeň. Nechajme sa prekvapiť.

Zimná údržba - oznam

Na základe zmeny legislatívy týkajúcej sa zimnej údržby povinnosť zabezpečovať zjazdnosť komunikácií vrátane schodnosti chodníkov prechádza na správcu komunikácií. Týmto vzniká veľké navýšenie povinností správcu voči prácam vykonávaných v minulých rokoch, nie je teda možné zabezpečiť úpravu povrchov všetkých chodníkov na území mesta bezodkladne. Na webovom sídle mesta bude zverejnený Operačný plán zimnej údržby pre obdobie 2018 - 2019, ktorý bude obsahovať všetky potrebné informácie ohľadom zabezpečenia údržby ciest a chodníkov.

Počas celého zimného obdobia odporúčame občanom sledovať oficiálne webové sídlo mesta Skalica www.skalica.sk, Facebook ***„Mesto Skalica – oficiálna stránka“***, vysielanie lokálneho rádia a pod., kde budú zverejňované aktuálne výzvy (napr. sneženie, poľadovica, a pod.) súvisiace s udržiavaním komunikácií v zjazdnom a schodnom stave.

V súvislosti s nárastom plôch chodníkov, ktorých schodnosť je potrebné zabezpečiť v zimnom období hľadáme záujemcov, ktorí by vykonávali v čase výzvy zimnú údržbu na vopred dohodnutých úsekoch (odmeňovanie formou dohody o vykonaní práce). Registračný formulár je k dispozícii v podateľni Mestského úradu. Vítame aj dobrovoľníkov s vlastnou technikou (nie je podmienkou), posypový materiál zabezpečíme.

Zároveň chceme vopred poďakovať obyvateľom mesta, ktorí sú ochotní pri zhoršených poveternostných podmienkach naďalej vykonávať údržbu chodníkov bezodplatne.

Mesto Skalica

1918-2018

Štvrtok 25. októbra bol v znamení pripomenutia si udalostí v roku 1918. Dopoludnia sa v aule gymnázia uskutočnilo spomienkové pásmo k 100. výročiu obnovenia gymnázia s vyučovacím jazykom slovenským, ktoré si pripravili a odprezentovali študenti školy. Poobede sa vo vstupnej hale gymnázia uskutočnilo položenie venca k pamätnej tabuli pri spomínanej príležitosti. Prihovoril sa a veniec položil župan Trnavského samosprávneho kraja Jozef Viskupič. O osudoch gymnázia pred sto rokmi porozprávala riaditeľka Božena Stúpalová. Študenti si pripravili krátky kultúrny program.

V podvečer sa rok 1918 skloňoval aj v Dome kultúry. Záhorské múzeum pripravilo spomienkové podujatie k 100. výročiu vzniku Československej republiky. V rámci programu sa prihovorili trnavský župan Jozef Viskupič, primátor Skalice Ľudovít Barát a riaditeľka múzea Viera Drahošová. Návštevníci si mohli pozrieť reštaurovaný historický dokument Oslavy dr. Pavla Blaha – 1937. Oficiálne bola prezentovaná reedícia, upravené tretie vydanie, publikácie Skalica 1918, Spomienky na príchod Dočasnej vlády, ktorú do života vínom uviedli spomínaní traja rečníci. A napokon bola predstavená kópia historickej zástavy Telocvičnej jednoty Sokol Skalica, ktorá bola zhotovená pri príležitosti stého výročia založenia skalickej sokolskej jednoty – prvej na Slovensku. V kultúrnom programe sa predstavili členovia ľudovej hudby Skaličan. Návštevníci si mohli v prísalí prezrieť panelovú výstavu, ktorú pracovníci múzea pripravili s storočnici vzniku republiky a príchodu Československej dočasnej vlády pre Slovensko do Skalice. Zakúpiť si mohli spomínanú reedíciu a tiež príležitostný poštový lístok. Oboch podujatí v gymnáziu i Dome kultúry sa zúčastnila čestná občianka nášho mesta Prof. Eva Blahová.

Film Oslavy MUDr. Pavla Blaha z roku 1937

Organizačný komitét osláv a mesto Skalica pripravili pri príležitosti 10. výročia úmrtia MUDr. Pavla Blaha (1867 – 1927) veľkolepé oslavy jeho pamiatky, pozostávajúce z množstva podujatí v priebehu celého roka. Vyvrcholili 30. júna 1937 a priebeh tohto dňa zachytáva dokumentárny film. Približuje odhalenie pomníka MUDr. Pavla Blaha predsedom vlády dr. Milanom Hodžom, omšu celebrovanú Ľudovítom Okánikom a národopisné slávnosti. Časť filmu Národopisné slávnosti zachytáva ľudové tradície z obcí Jablonica - Osuské (Nosenie duchien), Kopčany (Svadobné zvyky), Kostice u Břeclavi (Hodové tance), Dojč (Fašiangové zvyky, tanec „Turci“), Unín (Asentírka) Skalica (Žatva), Strážnice (Dožaté), Ratíškovice (Stavanie mája). Film vyrobila firma Vejvoda a Pospíšil z Brna. Do zbierok Záhorského múzea v Skalici ho darovala v roku 2017 rodina Blahovcov z Olomouca. Po laboratórnom ošetrení vo Filmových laboratóriách v Zlíne film digitalizovali v Slovenskom filmovom ústave v Bratislave. V skalickom archíve sa nachádzal materiál k oslavám MUDr. Pavla Blaha v roku 1937 i k príprave filmu, ktorý pomohol pri jeho identifikácii.

Reedícia publikácie

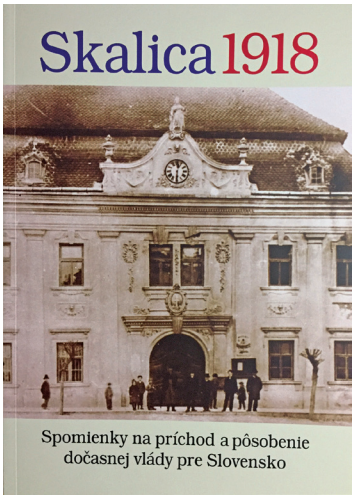

Aj publikácie majú svoje osudy, svoje dejiny. V prípade útlej knižočky Skalica 1918 sú to dejiny dramatické. Táto publikácia sa zrodila ako dieťa roku 1968, dieťa obrodného procesu. V máji 1968 sa na Bradle pri Štefánikovej mohyle stretli tisíce ľudí, aby si pripomenuli jedného z hlavných tvorcov Československej republiky. Ozvalo sa aj Záhorské múzeum v Skalici. Pripravilo publikáciu Skalica 1918. Spomienky na príchod a pôsobenie dočasnej vlády pre Slovensko. Pripravilo i vydalo. V tom zmysle to bolo dieťa 68-ho roku. Príchod dočasnej vlády pre Slovensko do Skalice 6. novembra 1918 sa mal oslavovať v novembri a vtedy sa mala dostať k čitateľovi aj útla knižočka, kde boli publikované dokumenty, spomienky aktérov a Štefan Janšák v úvodnej štúdii opäť postavil proces vytvárania Československej republiky z hlavy na nohy. Lenže prišiel 21. august a všetko bolo inak. Iba niekoľkým šťastlivcom sa podarilo uchovať si vzácny exemplár publikácie, ktorá bola na príkaz „zhora“ zlikvidovaná. (citát z úvodného príspevku PhDr. Dušan Kováča, DrSc.)

Zostavovatelia zaradili do pôvodnej publikácie v roku 1968 štúdiu Štefana Janšáka a spomienky Ivana Dérera, členov dočasnej vlády, napísané s päťdesiatročným odstupom. Doplnili ich reportážami a správami z úradného vestníka dočasnej vlády Sloboda, úryvkami zo Šrobárovho diela Osvobodené Slovensko a z práce Spomienky na vojnu a prevrat Jána Duriša Frndáka s presvedčením, že takýmto spôsobom najlepšie sprítomnia atmosféru pamätného roku 1918. Zostavovateľom dokumentačnej časti publikácie z roku 1968 bol Dr. Ján Buchta, zodpovedným redaktorom Ján Pardubský, obálku navrhol Pavol Fürstenzeller. K druhému vydaniu publikácie prišlo v roku 2008 v spolupráci s Mestom Skalica.

Pri príležitosti 100. výročia vzniku Československej republiky a príchodu dočasnej vlády do Skalice vydáva Záhorské múzeum tretie upravené vydanie publikácie Skalica 1918. Reedíciu obohatilo novou dokumentačnou prílohou.

Sokolská zástava

Pri príležitosti 100. výročia vzniku československej republiky dalo Záhorské múzeum vďaka finančnému príspevku Úradu vlády zhotoviť kópiu historickej zástavy TJ Sokol Skalica.

Zástavy predstavovali od najstarších dôb symbol a znak príslušnosti k určitému spoločenstvu a hodnotám. Udržať a zachovať zástavu bolo otázkou cti a často i životov.

Krátko po príchode dočasnej vlády do Skalice vznikla 10. novembra 1918 (po predchádzajúcich neúspešných snahách o založenie jednoty pred prvou svetovou vojnou) TJ Sokol Skalica a zapísala sa do histórie ako prvá na Slovensku, jej starostom sa stal MUDr. Pavel Blaho. Čoskoro po vzniku sa stala popri svojej telovýchovnej funkcii množstvom a pestrosťou uskutočnených podujatí hlavnou kultúrnou a spoločenskou inštitúciou v meste. V roku 1922 si členovia jednoty svojpomocne prestavali z objektu mliekarne sokolovňu, ktorá vznikla ako prvá na Slovensku. Pri tejto príležitosti TJ dostala zástavu od manželov Sopkovcov. Sokolské hnutie si získalo svojimi myšlienkami masovú podporu a bolo preto režimami niekoľkokrát potlačené. pri príležitosti 20. výročia vzniku československej republiky V roku 1938 si dala jednota vyhotoviť novú, ktorú vytvorilo Družstvo pre speňaženie domáceho priemyslu, nazývané výšivkárske družstvo. V dobách zákazu činnosti ju ukrývali v Hodonínskej sokolskej jednote, alebo skalickí členovia. V roku 1987 ju odovzdali do Záhorského múzea, aby sa uchovala pre ďalšie generácie.

Poštový lístok a príležitostná pečiatka

Pri príležitosti 100. výročia príchodu Dočasnej vlády do Skalice vydala Slovenská pošta poštový lístok s prítlačou a zároveň pripravila príležitostnú poštovú pečiatku k Československej dočasnej vláde na Slovensku na pošte v Skalici, ktorá pre účastníkov nášho podujatia zriadila v priestoroch Domu kultúry príležitostnú priehradku a oba vzácne filatelistické produkty si môžu záujemci zakúpiť. Na poštovom lístku sú zobrazení členovia dočasnej vlády so skalickou radnicou v pozadí a motívom pečiatky je odznak československých légií.

KRÁTKE SPRÁVY

Akadémia bola otvorená

Už skôr sme informovali, že ZŠ Strážnická Skalica získala na jeden školský rok bezplatne O2 Športovú akadémiu Mateja Tótha, olympijského víťaza a majstra sveta v chôdzi na 50 kilometrov. V minulom školskom roku bol tento projekt spustený prvýkrát, zúčastnilo sa ho 24 škôl po celom Slovensku a úspech projektu predznačil jeho pokračovanie. A tentoraz v ňom bude figurovať aj skalická škola. Projekt prišla 3. októbra do Skalice symbolicky spustiť riaditeľka Športovej akadémia Mateja Tótha Mária Bedleková. Riaditeľke školy Eve Hanzalíkovej za účasti pedagógov, žiakov odovzdala odliatok tenisky Mateja Tótha s textom Po stopách najlepších budú v školskom roku 2018/2019 kráčať žiaci ZŠ Strážnická Skalica. Žiaci si pre hostí pripravili niekoľko otázok a dokonca aj malý kvíz o Matejovi Tóthovi. A ako sme sa dozvedeli, tréningy pod hlavičkou akadémie sa už začali.

Bežalo sa pre zdravie

Jabĺčkový beh Jabĺčkový beh sa každoročne koná počas Týždni proti rakovine, ktorý organizuje Liga proti rakovine. V tomto roku je Týždeň proti rakovine naplánovaný od 12. do 16. novembra, kedy už počasie býva nevyspytateľné. Skalická pobočka Ligy sa rozhodla využiť pekné októbrové slnečné počasie a tohtoročný Jabĺčkový beh zorganizovala 19. októbra.

Bol to už dvanásty ročník s naozaj príjemným počasím. Pozvanie na Jabĺčkový beh prijali všetky materské, základné i stredné školy. Celkom ich bolo 17, pričom celkom si pripravenú trať odbehlo 343 detí. Všetci účastníci dostali jabĺčko ako symbol zdravia, lebo ako vždy, pri tomto behu nešlo o víťazstvo, ale o to – urobiť niečo pre svoje zdravie. Trať bola nenáročná, bola hlavne pre radosť a zábavu. Deti materských škôl behali jedno kolo, ktoré malo 250 metrov, deti zo základných škôl si pridali o jedno kolo viacej a deti zo stredných škôl si dali tri kolá. V cieli sa rozdalo okolo 80 kg jabĺčok.

Okrem členov Ligy proti rakovine, pobočka Skalica, podujatie pomohol pripraviť Atletický športový klub v Skalici, ktorý pripravil bežecké trate a Stredná zdravotnícka škola, ktorá poskytla dobrovoľníkov.

25. rokov boja proti rakovine

5. októbra sa vo veľkej sále domu kultúry uskutočnilo slávnostné podujatie pri príležitosti 25. výročia založenia Klubu Lýdia, resp. Ligy proti rakovine, pobočky Skalica, ktorej hlavnou náplňou je prevencia i pomoc pacientom postihnutým rakovinou. Pozvaným hosťom sa postupne prihovorili predsedníčka pobočky Zuzana Kričková, zakladateľka a dlhoročná predsedníčka Eleonóra Bernhauserová, primátor Skalice Ľudovít Barát a tiež lekári, ktorí s klubom počas jeho existencie spolupracujú. V kultúrnom programe vystúpili žiaci a pedagógovia ZUŠ dr. Janka Blaha v Skalici.

Druhý MAX run

Druhému ročníku charitatívneho podujatia Max run prialo počasie a na jeho štart sa postavilo celkom takmer 200 bežcov dospelých, detí i seniorov. Na trať ich poslal primátor Skalice Ľudovít Barát, ktorý sa privítal s Petrom Káčerom. Aj ten prišiel podporiť toto podujatie. Organizátorom sa podarilo vyzbierať 1000 eur, ktoré poputujú malému Alexovi v boji s jeho ťažkou chorobou. MAX run 2018 spojil zdravých a hendikepovaných, upevnil myšlienku zdravého životného štýlu a najmä priniesol veľký charitatívny rozmer. A to sa cení.

Sakrálna hudba a spev

V nedeľu 7. októbra sa konal v jezuitskom kostole v Skalici VII. Medzinárodný festival sakrálnej zborovej tvorby Skalica 2018. Priamo nadväzoval na XII. Medzinárodný festival zborového spevu Senica 2018, ktorý sa konal 6. októbra 2018. Jeho organizátormi boli Mesto Senica, Mesto Skalica a Občianske združenie Cantilena Senica. V Skalici sa konalo toto podujatie aj v rokoch 2014 a 2016.

V zaplnenom jezuitskom kostole privítal všetkých účinkujúcich i posluchačov primátor Ľudovít Barát. Moderátorka podujatia Hana Jurášová v krátkosti predstavila zbory, ktoré tvorilo vyše 200 účinkujúcich zo Slovenska i zahraničia. Zazneli sakrálne piesne a spevy z rozličných období, od rozličných autorov v latinčine, slovenčine, češtine, chorvátčine, staroslovienčine, poľštine, angličtine a ruštine. Ako prvý sa prítomným predstavil Smíšený pěvecký sbor Trutnov s dirigentkou Evou Slaninovou, založený v roku 1982. Z Chorvátska prišiel na festival spojený spevácky zbor "Sloga" Hreljin a "Martin Metetič" Jadranov, s ktorým zbor Sloga založený v roku 1910 spolupracuje od roku 2012. Pod vedením dirigenta Ivana Nina Načinoviča prezentujú najmä diela chorvátskych autorov s cieľom priblížiť verejnosti kultúrne dedičstvo Chorvátska. Zbor "Coro Laudamus" z Piešťan dirigoval Ján Procházka. Účinkuje od roku 1942 a má za sebou stovky úspešných koncertov na Slovensku i v Poľsku, Maďarsku, Českej republike, Rakúsku, Taliansku i vo Vatikáne. Z Českej republiky účinkoval Pěvecký sbor "Ondráš" Nový Jičín, ktorý na hudobnom poli pôsobí 66 sezón a je neodmysliteľnou súčasťou kultúrneho života na Novojičínsku. Dirigentmi sú Petr Lichnovský a Věra Marhevská. Ako posledný sa predstavil organizujúci zbor Cantilena, spevácky zbor mesta Senica, ktorý dirigoval Jozef Chabroň. Tento zbor počas 47 ročného jestvovania uskutočnil asi 550 vystúpení doma i v zahraničí a vytvoril úspešnú tradíciu organizovania medzinárodných festivalov zborového spevu a sakrálnej tvorby v Senici, Šaštíne a v Skalici. Festival ukončilo spoločné vystúpenie všetkých účinkujúcich so spevom Hallelujah. Prítomní ocenili účinkujúcich svojim potleskom a záverečným standig ovation vyjadrili svoje nadšenie a spokojnosť s vydareným podujatím, ktoré bolo podľa vyjadrenia niektorých balzamom pre dušu.

Ľudovít Košík
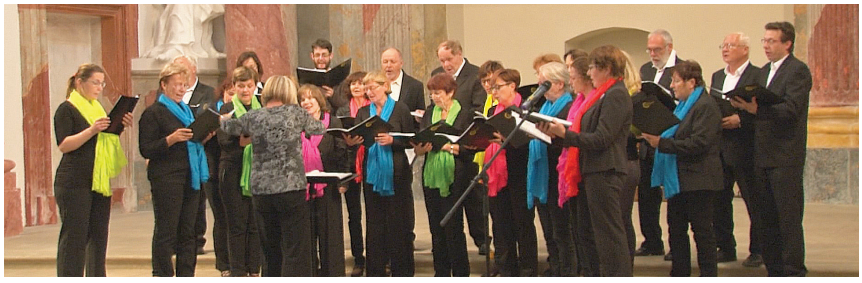
Štyri saxofóny a Charlie Chaplin

Saxofón skonštruoval belgický nástrojár, flautista a klarinetista Adolphe Sax v roku 1840. Základnými typmi tohto nástroja sú soprán saxofón, alt saxofón, tenor saxofón a barytón saxofón. A práve tieto nástroje majstrovsky ovláda štvorica hudobníkov unikátneho kvarteta Saxophone syncopators. V sále bývalého kina Sloboda sa predstavilo vo štvrtok 25. októbra. Koncert bol venovaný 100. výročiu vzniku republiky, preto zazneli skladby slovenských i českých autorov. Program bol rozdelený na tri časti. Na svojich dobových nástrojoch z 20. rokov 20. storočia najprv zahrali niekoľko ukážok vážnej hudby aranžovaných pre štyri saxofóny. Potom si návštevníci vypočuli aj dve ukážky hudby štýlu ragtime.

Najmä tí skôr narodení si určite pamätajú časy, kedy v televízii sledovali filmy slávneho Charlieho Chaplina. Často jeho nemé snímky sprevádzala hudba, kde zneli saxofóny. A práve dobu spred sto rokov si mohli návštevníci užiť v záverečnej časti koncertu. Sledovali film Charlieho Chaplina Záložňa z roku 1916 a znela im pri tom dobová hudba v podaní Saxophone syncopators.

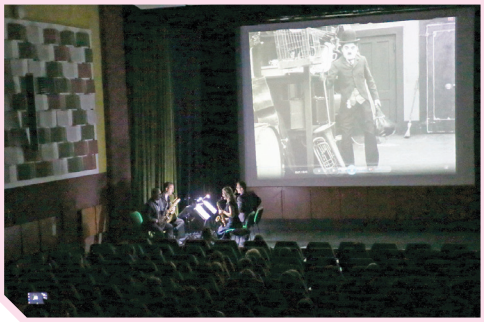

Koncert ALEA

ALEA. To je názov zoskupenia štyroch vynikajúcich umelcov Boris Lenka (akordeón), Jána Krigovského (kontrabas), Stana Palúcha (husle) a Daniela Buranovského (klavír). Ich koncert si v stredu mohli vychutnať návštevníci v jezuitskom kostole. Žiaľ, prišlo ich žalostne málo. Tí, ktorých kroky si do kostola cestu našli si však nepochybne prišli na svoje. Bol medzi nimi aj primátor Ľudovít Barát.

Carpet Cabinet na BJD

Skupina Carpet Cabinet, ktorá vznikla v Skalici, aktuálne pôsobí v Brne a jej súčasťou sú aj dvaja zakladajúci členovia zo Skalice Matej Minďaš (gitara, vocoder) a Matej Štefík (bicie), dosiahla významnú métu – podarilo sa jej vystúpiť na najvýznamnejšom a prestížnom slovenskom hudobnom podujatí Bratislavské jazzové dni. V rámci trojdňového programu jej patril úvodný koncert v piatok 19. októbra.

POZVÁNKY

6.-9. novembra, Štátny archív Trnava, pobočka Skalica, denne od 9.00
VÝSTAVA ARCHÍVNYCH DOKUMENTOV A FOTOGRAFIÍ
Pri príležitosti stého výročia vzniku Československa a príchodu Československej Dočasnej vlády pre Slovensko do Skalice.

11. novembra, Potočná ulica, 11.11
SVÄTOMARTINSKÉ OTVÁRANIE MLADÝCH VÍN
Vinohradnícky spolek Skalica pozýva na otváranie mladých vín s kultúrnym programom.

23. novembra, Dom kultúry, 18.00
SVÄTENIE MLADÝCH VÍN A KATARÍNSKA OCHUTNÁVKA
Tradičné stretnutie vinárov, vinohradníkov a milovníkov vína pri príležitosti posvätenia a ochutnávky mladého vína.

25. novembra, Dom kultúry, 16.00
SMEJKO A TANCULIENKA - HIP, HIP, HURÁ!
Úplne nové predstavenie HIP HIP HURÁ!, kde sa konečne dozviete ako sa Smejko a Tanculienka spoznali, skamarátili a možno prezradia aj oveľa viac v nových pesničkách a rozprávkach. Vstupné 9 €.

PIETNY AKT KLADENIA VENCOV
PRI PRÍLEŽITOSTI 100. VÝROČIA VZNIKU ČESKOSLOVENSKEJ REPUBLIKY A UKONČENIA I. SVETOVEJ VOJNY
PIATOK 9. NOVEMBRA 2018

Misijná obnova vo farnosti Skalica

V dňoch 25.-28. októbra sa konala vo farnosti Skalica misijná obnova. Po roku od misií, ktoré sa konali v októbri minulého roka, prišli znova viacerí pátri misionári z rehoľnej spoločnosti Vincenta de Paul pod vedením P. Ondreja Skočíka CM a P. Tomáša Brezániho CM, aby sa prihovorili ku všetkým tým, ktorí majú záujem urobiť niečo pre svoju dušu, ktorí túžia duchovne prehĺbiť svoj život, poslúžili im sviatosťou zmierenia, sv. omšami, modlitbami, moderovanou adoráciou, vysluhovaním sviatosti pomazania chorých, stretnutím z mladými a zamysleniami nad životom i večnosťou.

Duchovná obnova farnosti, ktorá prebiehala predovšetkým pri sv. omšiach v Skalici aj vo filiálnych obciach, bola zakončená v nedeľu koncelebrovanou sv. omšou, ktorej hlavným celebrantom aj kazateľom bol Ondrej Skočík CM a koncelebrovali kňazi pôsobiaci vo farnosti. Vo svojom príhovore upriamil pozornosť prítomných k duchovným hodnotám, ktoré sú zmyslom ľudského života, ktoré jedine môžu naplniť túžbu človeka po šťastí a spokojnosti, že bez Božieho požehnania sú márne ľudské námahy. V závere sv. omše bola farnosť zverená pod ochranu Panny Márie a bol požehnaný a všetkými prítomnými uctený misijný kríž pred farským kostolom.

Táto duchovná obnova bola veľkým prínosom pre všetkých tých, ktorí si našli čas a otvorili svoje srdcia premysleným, premodleným, hlbokým, autentickým slovám misionárov a posilnili svoj život sviatostnými milosťami. Všetci tí, ktorí prijali pozvanie odišli obdarení, obohatení a načerpali silu pre svoj každodenný duchovný život.

Ľudovít Košík

ŠPORT

Futbalisti úspešní v pohári

V októbri hrali skalickí futbalisti štyri súťažné zápasy a dva duely v Slovenskom pohári. Ako sa im darilo? V pohári nadmieru. 10. októbra doma hostili účastníka najvyššej súťaže, v tom čase štvrtý tím tabuľky, MFK Ružomberok. A bolo to ako z partesu. Po dvoch góloch Šebestu a jednom Szöcsa a Hašu vyhrali 4:1 a postúpili medzi šestnástku najlepších. Ale to nebolo všetko. 24. októbra doma hostili ďalšieho superligistu AS Trenčín. Tento duel bol podstatne ťažší, už to vyzeralo, že hostia postup Skaličanov v pohári stopnú, ale góly Hašu a Milotu v posedných minútach znamenali postup medzi osem tímov.

V ďalšom priebehu druhej ligy si naši futbalisti najprv poradili s Liptovský Mikulášom 2:1, remizovali 0:0 v Bardejove, porazili Petržalku 2:0 a napokon v Dubnici prehrali vysoko 0:4. Po polovici súťaže boli na druhom mieste za Pohroním a pred L. Mikulášom.

3. novembra naši futbalisti cestovali do Banskej Bystrice. Síce sa ujali vedenia v 12. minúte Šebestom, ale domáci v druhom polčase tromi gólmi dokonale otočili skóre. 17. kolo uzavrie prvú časť súťažného ročníka – v piatok 9. novembra, kedy si Skaličania doma zmerajú sily s Prešovom. Duel sa začína o 17. hodine.

Deväť zápasov - osem výhier HK Skalica

Október priniesol skalickým hokejistom osem (do uzávierky) zápasov s týmito výsledkami: Dubnica – Skalica 8:5, Skalica – Trnava 5:2, Topoľčany – Skalica 4:5pp, Skalica – Spišská Nová Ves 4:0, Skalica – Humenné 6:5pp, Považská Bystrica – Skalica 2:3, Nové Zámky B – Skalica 1:19, Skalica – HK Orange 20 4:1, Skalica – Prešov 6:0.

V čase uzávierky bol HK Skalica na piatej priečke, deväť bodov za vedúcimi Michalovcami. Štumpf bol na druhej, Vaškovič na štvrtej a dvojica Jaša - Jurák na delenej piatej priečke v produktivite hráčov druhej ligy. November prinesie ďalšiu porciu zápasov: 2.11. Martin – Skalica (4:1), 4.11. Skalica – HC Bratislava (2:5), 11.11. Michalovce – Skalica, 14.11. Dubnica – Skalica, 16.11. Trnava – Skalica, 21.11. Skalica – Topoľčany, 23.11. Spišská Nová Ves – Skalica, 28.11 Humenné – Skalica, 30.11. Skalica – Nové Zámky B.

Úspešné atlétky

V poslednú septembrovú nedeľu sa Skalica a jej športový areál stal dejiskom majstrovstiev západoslovenskej oblasti v atletike mladšieho a najmladšieho žiactva. Do Skalice prišlo vyše 380 atlétov a atlétok zo všetkých atletických klubov v našom regióne. V silnej konkurencii sa atléti Športového klubu Skalica nestratili. Štartovalo ich celkom 38, z toho 33 dievčat. Tie získali sedem medailí. Zlatú Adriana Vašková v behu na 1500 metrov. Druhé miesta obsadili Michaela Koptáková a Tamara Svatíková v behu na 600 metrov a Katarína Hacajová vo vrhu guľou. Bronzové medaily získali Martina Chovancová v hode kriketovou loptičkou, Lucia Palanská v behu na 60 metrov a štvorica Chovancová, Hanusová, Ravasová a Flajžíková za štafetový beh na 4x60 metrov.

Pripomeňme ešte ďalšie úspechy skalických atlétiek. V tomto roku si mladšie žiačky vybojovali titul majsteriek západoslovenskej oblasti. Zvíťazili vo všetkých piatich kolách s náskokom pred renovovanými atletickými baštami Nitrou, Trnavou, Trenčínom a Novými Zámkami. Družstvo tvorili dievčatá z nášho regiónu, Jablonice a Brezovej pod Bradlom.

V septembri sa uskutočnil na atletickom štadióne v Brne 13.ročník Európskych atletických hier mládeže za účasti športovcov zo 16 štátov. Skalické atlétky prekonali veľa osobných rekordov, bojovali a v ich výkonoch bolo vidieť zapálenie pre šport a nadšenie zo súťaží. Vynikajúci úspech dosiahla Adriana Vašková, ktorá si v behu na 800 metrov vo výbornom finiši vybojovala bronzovú medailu. Radka Mixová vo vrhu guľou obsadila vynikajúce 5. miesto.

Pod všetkými úspechmi skalických atlétov sú podpísaní tréneri a funkcionári Emília Zalubilová, Blanka Dúbravová, Tomáš Zavadil, Miroslav Bôžik, Miška Martišová a Zdeněk Zalubil.

Hokejbal

Hráčom HbK Hokejmarket Skalica sa v októbri darilo striedavo. Počas prvého sezónneho víkendového dvojzápasu 6. a 7. októbra si nepripísali ani bod. Najprv podľahli Vrútkam 2:4 a na druhý deň aj Martinu 2:3. Netešili sa ani o týždeň, keď na domácej pôde prehrali s Ružinovom 0:1. V ďalšom dvojkole 20. a 21. októbra to už bolo s bodmi. Najprv porazili Svidník 5:2 a rovnakým rozdielom sa skončil aj zápas s Kežmarkom. Po týždni prestávky sa súťaž opäť rozbehla 3. novembra. Naši hokejbalisti hrali opäť doma a tentoraz privítali Pruské, ktoré bolo v aktuálnej tabuľke na piatej priečke. Skaličania boli siedmi. Zápas sa skončil výhrou domácich 4:1.

Múdrosť predkov na každý deň

NOVEMBER

1. Rok úradný sa počína.
2. Návštevy na hrobitove.
3. Smutné pusto v poli.
4. Sýkorky sa ukazujä.
5. „Priadky“ už nastaly.
6. Ošípané na bukve.
7. Rožný statok v stajne.
8. Slonko z riedka svieti.
9. Hospodári odpočívajú.
10. Zimné ovocie dozrieva.
11. Obyčajno prvé snehy.
12. Dňa ešte o hod. ubudne.
13. Všade plné školy.
14. Čvíkoty v osídlach.
15. Kravy prestávajú dojiť.
16. Stromy jako metly.
17. Medveď už driemotí.
18. Silné trhy na obilie.
19. Dobré časy pre baby.
20. Pec, kožuch v poctivosti.
21. Kdo nemusí, necestuje.
22. Ostatné sobáše v roku.
23. Slávny deň banícky.
24. Aj ovce sú bez paše.
25. Najomrzlejšie dni.
26. Polné myši v humne.
27. Starosti o pálivo.
28. Koniec hudby, tancov.
29. Počiatok církevného roku.
30. Opravdivá zima je tu.

Prvá papiereň v Uhrách bola v slovenskej dedine. Roku 1482 bola pod králom Matejom prvá knihtlačiarna v Budine založená, kde pod správou biskupa belehradského, Lad. Gereba, i prvá, v Uhrách tlačená kniha „Chronicon Thuroczii“ na svetlo vyšla; medzitým ale, trebas i súkromní podnikatelia tak početné tlačiarne zakladali, že sa na sneme roku 1553, článkom 24, ďalšie jich rozmnožovanie zakázalo, predca potrebný papier z cudzozemska sa dovážal, najme zo švajčiarskeho mesta Bazileje, ktoré už roku 1446 prvé papierne malo. Z tadial prešlo papiernictvo ces mesto Jakýn (Ancona) do Dalmatska, potom do sedmohradskej zeme, až konečne telesný lekár niekdajšího palatína Juraja Turzo († 1617), menom Sam. Spilenberg a síce roku 1613 prvú papiereň uhorskej krajiny v slovenskej dedine Teplici, vo Spiši od mesta Popradu ďalej hore k Liptovu založil, ktorá po čas našich študentských cest do Kežmarku (pravda, že tomu už 30 rokov pominulo) ešte trvala (t.j. roku 1833 - poz. red.) a bezpochyby do dnešku trvá.

(Domová pokladnica, ed. D.G.Lichard, Skalica 1863)

Všeobecná povaha novembra

V mesiaci nov. otvára sa v našich krajinách doba skutočnej zimy, trebas podla hvezdárskych účtov len do budúceho mesiaca pripadá. Okolo sv. Kataríny býva prvý stálejší lad, okolo sv. Ondreja ale prvý patrnejší sneh. Premerná teplota nov. klesá o 3 st. R. pri tom ale môže teplomer z jednej strany teplo 14, z druhej ale zimu – 9 st. R. ukazovať; rozdiely tepla sú teda velmi značné. Dážďových dní máva nov. 15, snehové 2, mlhavých 11, ladových 5. V tomto mesiaci už sa i severná žiara objaví, čo znak rastúcej zimy; vetry sa tiež rozmáhajú, najme severo-západný. Prechod z podzimku do zimy obyčajne býva velmi vlhkým povetrím vyznačený.

(Domová pokladnica, ed. D.G.Lichard, Skalica 1863)

Deklarácia slovenského národa

Dva dni po vyhlásení Československej republiky v Prahe sa v Turčianskom Svätom Martine zišlo 200 predstaviteľov politických strán Slovenska (počet signatárov sa v jednotlivých zdrojoch mení) a v Deklarácii slovenského národa prijatej 30. októbra 1918 Slovenskou národnou radou, ustanovenou ako výkonný orgán na čele s Matúšom Dullom (ktorej členom bol i MUDr. Pavel Blaho), sa Slovensko prihlásilo k novej štátnosti a zrieklo sa uhorskejnadvlády. Medzi signatármi Martinskej deklarácie figurujú i osobnosti zo Záhoria: Ľudovít Šimko, Gustáv Adolf Bežo, Cyril a Svetozár Kresákovci zo Senice, Ľudovít Okánik, Jozef Bránecký, Pavel Blaho zo Skalice, Emanuel Lehotský z Osuského, Ferdinand Juriga z Gbiel, Ivan Dérer z Malaciek. Pri príležitosti 100. výročia prijatia deklarácie sme si tento deň – 30. október, uctili mimoriadnym štátnym sviatkom.

Proklamácia Československej republiky

Po vyhlásení Československej republiky 28. októbra 1918 v Prahe na Václavskom námestí vydal Národný výbor prvý zákon, zákon o zriadení samostatného štátu československého. Podpísaní boli pod ním Antonín Švehla, Alois Rašín, Jiří Stříbrný, Vavro Šrobár a František Soukup, neskôr označovaní ako Muži 28. októbra. Ozdobným rámom ju dekoroval pri príležitosti 10. výročia vzniku Československej republiky najvýznamnejší slovenský ornamentista Štefan Leonard Kostelničák.

SKALICKÝ PRESS – NOVEMBER 11/2018, informačný mesačník mesta Skalica. Ročník 23. Vydáva Mestský úrad Skalica, Námestie slobody 10, 909 01 Skalica, IČO 00 309 982. Vychádza v prvý pracovný týždeň v mesiaci. Distribúciu zabezpečuje Slovenská pošta, a.s. bezplatne do všetkých poštových schránok v meste Skalica. Redakčná rada: Miroslav Minďáš, Jana Koutná, PhDr. Viera Drahošová, Mgr. Ľudovít Košík, Ing. Michal Čunderlík, Bc. Andrea Orbanová. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky skrátiť, redakčne upraviť alebo aj neuverejniť. Zodpovednosť za obsah zverejnených písomných alebo fotografických materiálov nesie autor. Vydavateľ nezaručuje pravdivosť informácií obsiahnutých v platenej reklame a inzercii. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň DURLÁK Senica. Odovzdané do výroby 31. októbra 2018. Náklad 7000 výtlačkov. EV 5563/17. ISSN 1339-2824. redakciapress@mesto.skalica.sk